



# SVITANJE 4

*»Ni važno, kdo te želi naučiti življenjskih lekcij,  
jih ne razumeš, dokler jih sam ne doživiš.«*



## **KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV ALJAŽEV HRIB CELJE**

Zgodovina Kluba sega v davno leto 1971, ko je dr. Zvonimir Lamovec v težnji pomaganja odvisnikom od alkohola, želel ustanoviti klube tam, kjer je bilo to nujno. Takrat se je pokazala priložnost pri Krajevni skupnosti Aljažev hrib Celje in s skupnimi močmi so na Ustanovni skupščini v Narodnem domu Celje, 3. 4. 1971, ustanovili klub.

Mesto prvega predsednika kluba je pripadalo Vladimirju Tilingerju. Vsak torek ob 18. uri so se zdravljeni alkoholiki dobivali v prostorih KS Aljažev hrib Celje. Svoje delovanje so pričeli s kar 84 člani.

Klub je želel osveščati o alkoholizmu na območju Občine Celje in celjske regije. Člani kluba so bili prisotni povsod, kjer so razpravljali o omejitvi širjenja alkohola in o borbi proti njemu. Sodelovali so s klubi ZA po Sloveniji, pomagali pri ustanovitvah novih klubom po širši regiji (KZA Lik Savinja, KZA Štore, KZA Mesnine, KZA Cinkarna, ki so pripadali matičnemu klubu ZA Aljažev hrib ter kot soustanovitelji KZA Velenje, KZA Žalec, KZA Laško, KZA Steklarna Rogaška Slatina) in se celo udeležili 4. kongresa klubov ZA Jugoslavije v Zagrebu. Takrat je bilo v Sloveniji po podatkih Bolnišnice Vojnik okoli 80.000 alkoholnih bolnikov. Člani so se čutili dolžni, da se z vsemi silami borijo proti širjenju alkoholizma, kar ostaja težnja še dandanes.

Strokovno vodenje kluba je sprva prevzel dr. Zvonimir Lamovec, njegovo delo so nadaljevali dr. Bojič, dr. Zdenka Čebašek (Travnik), dr. Darja Bardutsky Boben, Ladislav Pajk, Jožica Barborič in sedaj to vlogo opravlja Alenka Gabrovec. Močan pečat pa sta pustila dolgoletni predsednik kluba Rihard Conradi in njegova žena Ljudmila.

Tekom let se je z vsakim novim strokovnim vodjem način delovanja spremenil, prilagodil takratni strokovni obravnavi in novostmi na področju zdravljenja alkoholizma.

Velik korak naprej je bila priključitev Zvezi skupin zdravljenih odvisnikov Slovenije, ki jo vodita Nataša Sorko in Mijo Levačič.

Kljub temu, da smo po starosti in dolžini abstinence »najstarejši« še delujoči klub v Sloveniji še svoje misije nismo opravili, dokler je toleranca do alkoholizma v Sloveniji zelo visoka. Prepričani smo, da lahko še naredimo ogromno za naše zanamce in jim vzgojiti zdrav odnos do alkohola.

Člani kluba KZA Aljažev hrib Celje



## **NAŠE ZGODBE**

Zgodbe alkoholikov si niso toliko različne, če ravno opravljajo različna dela, živijo v različnem okolju, pijejo različne substance in se srečujejo z različnimi ljudmi. Vsi se najdejo v podobnih obrambnih mehanizmih, počnejo podobne neumnosti in kockajo s podobnimi življenjskimi dobrinami in vrednotami. V nekem obdobju vsem ni bila pomembna družin, služba, zdravje, prijatelji in denar, dokler ... ni prišlo do klika, ki je zarisal čisto novo pot.

Naše zgodbe so različne, a vsem nam je skupna želja po abstinenci, po obvladovanju spečega zmaja in preživetju še enega dne brez substance, ki nas je skoraj ugonobila.

Nekaj naših članov abstiniira že več kot 25 let, a zaradi bolezni in starosti, ne zmorejo več rednega obiskovanja.

Med tistimi, ki še redno, tedensko obiskujejo klub najdlje abstiniira Stanko D. (21,5 let).

Stanko je upokojenec Slovenskih železnic. Z ženo Nevenko obiskujeta klub redno že od samega začetka. Sodelujeta pri vseh dejavnostih in akcijah kluba.

Milena Č. in Štefan Š. imata skoraj 21 let abstinence. Milena je kolovodja vseh zabav v klubu, tista, ki na glas pove stvari, ki jih mogoče drugi ne upajo in po slabih 2 letih končno lahko ponovno redno obiskuje klub. Mož Edi ji stoji ob strani, čeprav pove, da če bi slučajno zašla ponovno na stara pota, ne bi imel več toliko potrpljenja.

Štefan je predsednik kluba, nekakšen dobrotnik, motivator, ki je »kriv« da je marsikdo končal na zdravljenju. Z ženo Miro se vedno udeležujeta vseh dejavnostih in akcij kluba. Štefan se trenutno izobražuje za laičnega terapevta.

Anton M. je pred 20 leti zaključil svoj odnos z alkoholom. Je tista oseba, ki organizira vse, ter nas je vse razvadil, da so zadeve dobro urejene, mi pa le pridemo na akcije in dejavnosti. Vemo, da se lahko nanj zanesemo in tudi, da brez njega ne bi delovali.

Skupinovodja Ivan P. abstiniira že 19 let. Skupaj z Mileno poskrbita za zabavo na prireditvah. Prepotoval je ogromno sveta, a ugotovil, da je najlepše blizu pokopališča v Šentvidu pri Grobelnem.

Telekomovec Robi V. abstinira že skoraj 14 let. Vedno je pripravljen sodelovati pri dejavnostih kluba. Odgovarja za večino napak in zabavnih zgodb zapisnika kluba.

Najboljši kuhar goveje juhe, Darko R. je v klubu že več kot 9 let. Trenutno je najbolj zelena oseba vseh, ki naročijo pizzo.

Politika, sindikati in družbene stiske so prioriteta bivšega sindikalista Josipa I., ki je del kluba prav tako več kot 9 let. Skrbi tudi za nemoteno izvedbo občnih zborov.

Majda U. je pohodnica, ljubiteljica planin in različnih delavnic. Abstinira skoraj že 8 let.

Najlepšo ljubezensko zgodbo vsekakor pišeta Štefka Ž. in njen Jože. Člana našega kluba sta več kot 7 let in sta tista, ki vedno poskrbita za smeh.

Branka O. abstinira že skoraj 6 let. Če ravno stanuje blizu kluba, ki je znan predvsem moškimi, so njene vrednote čisto drugačne. Vedno je pripravljena pomagati, če ravno je zelo plašna.

Svojstveno zgodbo piše Dani K., ki se je pred skoraj 6 leti odločil, da mu alkohol ne daje več motivacije. Odločil se je, da spremeni življenje in storil nov korak, od takrat redno obiskuje klub.

Mož naše računovodje Brede S., Marjan se bliža 4 obletnici abstinence. Obožuje težke delovne stroje in mu igra z njimi večkrat prepreči obisk kluba.

Janko Š. je z nami sicer že skoraj 4 leta, a je lani žal bila narava premočna. Z ženo Marjano sta že vrsto let rejnika in krivca, da marsikateri otroci prvič začutijo topel dom.

Andrej K., upokojeni učitelj in strastni lovec abstinira že 8 mesecev. Kljub recidivu je vzor za marsikoga, saj je do sebe iskren in brez sramu prizna svoje napake, ki se jih trudi odpraviti.

Imamo pa tudi novega člana, Slavka K.

Člani KZA Aljažev hrib

## **MOJ ODHOD K VOJAKOM**

Dogajalo se je leta 1969. Dobil sem poziv za služenje vojaškega roka. To je bil klic domovine do vsakega fanta, da odsluži to dolžnost, ki je takrat trajala leto in pol. Moji letniki so to dolžnost po večini že odslužili, jaz pa sem bil še vedno doma, zamujal sem skoraj dve leti.

Na rekrutaciji-naboru sem bil prelahek in preslab. Niso vedeli ali bi me rekrutirali ali ne. Verjetno so me zato pustili malo dlje časa doma, da sem si malo opomogel. Leta 1968 sem končal poklic za strojnega ključavničarja in sem bil najprej redno zaposlen v takratni tovarni tehtnic v Celju (sedaj Libela). Bil sem srečen, ker sem imel redno plačo- svoj denar s katerim sem lahko sam razpolagal. Kupil sem si moped in se veselo vozil okrog, čeprav nisem imel izpita. Tudi oblačil sem se lahko malo

bolj po takratni modi, pa tudi doma sem moral nekaj prispevati v proračun.

Doma smo takrat živeli mama , jaz in moj mlajši brat, ki je od mene mlajši enajst let. Oče nas je zapustil že pred leti. Mati je začela tožiti, oziroma razmišljati kako bo težko, ko bo doma sama z šoloobveznim otrokom in brez vseh prihodkov. Dohodka od kmetijstva je bilo malo, bili pa so tudi davki in ostali stroški.

Pričeli smo poizvedovati pri znancih in sorodnikih, če bi kdo vedel za kakšnega upokojenca, ki bi potreboval oskrbo in bil pripravljen priti k nam. Mama je po očetovem odhodu že skrbela za enega upokojenca, a je žal umrl, zato smo bili sedaj res v veliki krizi.

Stric je izvedel za enega upokojenca, ki bi bil pripravljen priti k nam. Bil je invalid in sam od hiše, kjer je bil na oskrbi ni mogel. Pa tudi pazili so nanj, saj je tudi njim bil vir prihodkov. Ni pa bil zadovoljen z njihovim ravnanjem z njim, zato je privolil v stričevo nagovarjanje, da odide od tam.

Doma smo se dogovorili, da stvar izpeljemo, mama se je strinjala, da bo skrbele zanj. Pogovoril sem se s prijatelji in določili smo dan , ko gremo v akcijo.

Zvečer smo se dobili pri stricu in teti na Ponikvi. Pred kletjo smo malo popivali in nabirali korajžo za akcijo. Naredili smo strateški plan- tudi kaj storiti, če nebo šlo po načrtu. Okoli polnoči smo krenili v akcijo. Rabili smo lestev, saj smo ga morali spraviti skozi okno in to v

popolni tišini, da nebi koga zbudili. Možakar nas je pričakoval, eden je po lestvi zlezel v sobo, da mu je pomagal skozi okno na lestev, tam pa ga je drugi nabasal na hrbet in počasi na tla. Njega in opremo smo naložili na lestev in na hitro odšli. Vse je potekalo po planu - nikogar nismo zbudili.

Ko smo ga prinesli do strica in do luči sem šele videl, kakšen človek je. Ime mu je bilo Ferdo, bil je majhen in kar lepo rejen, lahko rečem, malo smešen. Malo smo še podebatirali, nekaj spili in Ferda spravili v fičota in krenili proti domu. Doma smo se šele spoznali in predstavili kdo sploh smo. Mama ga je nekaj časa samo opazovala, potem pa se je sprijaznila z dejstvom, češ, marsikaj sem že doživela - vse se da, če se mora. Ferdo je bil pri nas zadovoljen. Doma smo imeli pijačo- jabolčnik, saj je rad pil. Večini časa je presedel na stopnicah pred hišo s steklenico jabolčnika ob sebi.

Tudi jaz sem bil preskrbljen, saj sem vedel, da bom lažje in bolj brez skrbi preživel čas služenja vojaškega roka. Mati in brat sta preskrbljena, pa še za mene bo kaj ostalo.

Zadnje dni pred odhodom smo s prijatelji veselo nazdravljali na uspešno opravljeno akcijo in srečen odhod k vojakom 29. 8. 1969.

Stanko

## **RECIDIV PO DOLGEM ČASU**

Odločila sem se, da napišem podoživljanje ob spoznanju storjenega recidiva mojega moža. Dobrih devet let je abstiniral po drugem zdravljenju na Pohorskem dvoru. V klub ni hodil. Občasno je spil kakšno lahko Laško pivo. Že to mi je bilo hudo. Saj sem vedela, da brez alkohola ni piva. To se ne mora dobro končati. In res se ni.

Bila je huda nevihta s točo. Štefan je pri sosedu kosil seno. Deževati ni prenehalo. Vrnil se je domov močno pijan. Ob pogledu nanj sem onemela. Slekkel je mokro obleko s sebe in takoj zaspal. Začela sem podoživljati trenutke ko sem iz Hoč pešačila do Pohorskega dvora. Porušilo se mi je obdobje lepih let, ki sva jih preživela z družino. Bil je marljiv in poznalo se je pri hiši, da je gospodar trezen. V službi je napredoval in postal nadzornik vozovnih preglednikov. V meni sta se združili žalost in srd.

Šla sem v klet kjer je bilo vino. Odločila sem se da mora vino nazaj v zemljo. Pograbila sem kladivo in TOK POK pa je zemlja vzela kar je njenega. Po tem sem sklicala krizni štab.

Prišel je njegov šef z ženo, moj brat z ženo pa tudi domači.

Odločitev je bila sledeča. ČIM PREJ NA ZDRAVLJENJE. Obljubili so mi, da naslednji uredijo vse potrebno. Med tem se je tudi Štefan prebudil. Zavedel se je polomije v katero je zabredel. Naši odločitvi ni nasprotoval. Sam je

vedel kaj mu je za storiti saj je imel že diplomu z intenzive s Pohorskega dvora.

Povedala sem mu, da sem vino spustila po tleh. Skomignil je z rameni ni šel v klet pogledat kaj je res. Soda v katerih je bilo vino sta morala na pot. Vsi sodi so morali ven. Dolgo je ta pripetljaj veljal za senzacijo Štruklečevega hriba. Sosedu Darku, ki je v dolini kosil s traktorjem seno je zastal dih ko je videl da ga pravilno po levi prehiteva eden od štirih sodov. Drugi dan je sode pospravil nazaj v klet in se odpravil po napotnico za zdravljenje. Na Pohorje ga je pospremil tudi prijatelj Stanko katerega je prej Štefan spravil na zdravljenje.

Sedaj že abstimirata čez dvajset let.

Polagam na srce svojkam in svojcem da pri recidivu takoj reagirajo. Vsako odlašanje je lahko usodno. HITRA ODLOČITEV JE PRAVA RESITEV.

Mira

## **POHOD NA STOLP LJUBEZNI**

V mesecu maju smo imeli v planu pohod na stolp ljubezni nad Loko pri Žusmu.

Zbrali smo se pri ribiškem kampu v Gorici pri Slivnici. To je ob Slivniškem jezeru. Jezero je bilo zgrajeno koncem osemdesetih za potrebe železarne Štore, in tudi kod zadrževalnik poplavnih voda potokov Ločnica in

Drobinskega potoka. Iz za jezua teče kot reka Voglajna do Celja.



Peljali smo se po lepi in že zeleni dolini proti Loki. Pogled na levo in desno nam priča, da nismo na zapuščenem Kozjanskem. Povsod lepo urejene kmetje lepo napravljene njive in travniki, ki pričajo o marljivosti prebivalcev.

Prispeli smo do tamkajšnjega vznožja Velikega Špička. Po lepi in ovinkasti cesti, ki se spenja proti kamnolomu prispemo do Žusma. To je severni rob Kozjanskega. Tukaj

tudi parkiramo avtomobile in jo mahujemo proti vrhu Špička, ki je na 669m nad. višine.

Zatopljeni v svoje se spenjamo navkreber. Okoli nas samo zelenilo in za vsakim korakom se nam odpira pogled v širno dalj. Odpira se nam tudi spomin na dneve ki smo preživel v opoju alkohola, nismo videli lepote narave, nismo se zavedali da življenje ni namenjeno razvadam in brezdelju. Zatopljeni v misli o svoji življenjski poti smo prispeli do vznožja stolpa.

Stolp ljubezni na Žusmu stoji na severovzhodnem vrhu Velikega Špička (669 m), najvišje točke Žusma, ki predstavlja severni rob Kozjanskega.



#### Kratka zgodovina stolpa:

V Planinskem društvu Žusem se je že pred časom porodila ideja o postavitvi 25,90 m visokega razglednega

stolpa iz macesnovega lesa, ki velja za najvišji leseni stolp v Sloveniji.. Stolp so poimenovali »Stolp ljubezni«, ker na hribu Žusem stoji cerkev posvečena sv. Valentinu, ki je zavetnik zaljubljenec. Na Žusmu pa so svoje zatočišče našli žusemski knezi, ki jih prvič omenjajo že leta 1203, o njihovem bivanju še vedno pričajo grajske ruševine, o njih pa krožijo številne legende.

Do vrha stolpa vodi 116 stopnic, vmes je 22 podestov, ima dve razgledni ploščadi. Poleg lesa so morali na vrh hriba, kamor ne vodi nobena cesta, spraviti še beton, več kot tona in pol nerjaveče kovine, tako da je skupaj z materialom in prostovoljnim delom stolp vreden več kot 150.000 evrov.

Razgled s 25,9 metra visokega stolpa je osupljiv. Vidi se na Hrvaško, Madžarsko, v Avstrijo in tudi Triglav. Na sploh je Stolp ljubezni že med gradnjo povezal dele Slovenije: macesnov les je s Koroške, obdelali so ga v Komendi. Le dva dni pred uradnim odprtjem je stolp dobil uporabno dovoljenje, menda pa bo zdržal vsaj 50 let! Na vrhu stolpa so za obiskovalce, ne le za zaljubljene, namestili še zvon želja. V PD Žusem so prepričani, da bo prav zaradi Stolpa ljubezni še več ljudi obiskalo njihov kraj. Želijo si tudi, da bi se prav na njihovem stolpu kdo poročil ali vsaj zaročil.

#### Tehnični podatki:

Višina stolpa: 25.90 m

Tloris temeljev: 6,22 x 6,22 m

Število stopnic: 116

Število podestov: 22

Razgledne ploščadi: 2

Porabljeni materiali:

33 m<sup>3</sup> armiranega betona za temelje

45 m<sup>3</sup> obdelanega macesnovega lesa

1500 kg nerjaveče kovine (inox)

(sidra, sorniki, vijaki, distančniki, strelovod)

neskončno število ur prostovoljnega dela

Stolp ljubezni sem izbral namenoma. Vsem v razmišljanje, da se zavemo kaj se je z nami dogajalo v času omame. Zamuda se ne da popraviti.

Vračali smo se v smeri proti Šmarju pri Jelšah in se sproti oglasili pri Marjanu in Bredi Sajko na okrepčilo, na njihovem vikendu na Planinci kjer smo si ob prijetnem vzdušju zopet povrnili moči.

Štefan

## **OBČUTKI OB DOLGOTRAJNI BOLNIŠKI ODSOTNOSTI**

Teče drugo leto, odkar sem doma. Bilo je težko. Če napišem le tri besede, bom povedala vse. Bolečine, bolečine, bolečine. Ko več ne veš kaj te boli in kaj ne. Želiš si normalnega življenja, pa te nekaj zaustavlja. Vsa leta napornega dvigovanja, napornih korakov, ledeno hladnega ozračja v trgovini in tudi ne odležanih grip, viroz in pljučnic je na meni pustilo kup posledic. Telo mi je povedalo, da ima dovolj, da nujno potrebuje počitek. Vso garanje je ušlo izpod nadzora in moje telo ni zmoglo

več. Delo v trgovini je tako zame postalo muka. Bolečine v križu, hrbtenici, vratu. Nato še stari grehi na pljučih.

Hodiš od vrat do vrat, pregledi, slikanja, testiranja, fizioterapije in poslušáš prelaganje odgovornosti od enega na drugega. Ni začetka, ne konca. Nihče ne poda kaj konkretnega, tako da niti sam ne veš kaj ti je, niti ne veš, kako si lahko pomagaš sam. Pravijo ti le, da se bo potrebno bolečin le navaditi in jih sprejeti. Kar pa si vsekakor nisem želela slišati. Želim si le zdravja.

Morala sem počivati, no, saj kaj drugega tudi nisem mogla. Na koncu tudi ležati več ne. Občutek imaš, da si odvisen od drugih. To te razjeda, jezi in strašno potlači.

Ko že dobiš priložnost, da ti vsaj delo olajšajo in ti pri tem pomaga osebni zdravnik, se počutje izboljša. Kar na enkrat sem postala optimistična, polna upanja, vesela, srečna, a hkrati tudi napeta. Pošiljanje dokumentacije vsak mesec, pa je zame kmalu postalo pravo breme, prava živčna vojna. Zapadeš v fazo jeze, nepotrpežljivosti in nezadovoljstva. Postajaš vse bolj utrujen, zbeگان, žalosten. Že tako si utrujen od bolečin in praznih obljub potem pa postaneš še sovražen do vseh uradnih oseb, katere odločajo o tvoji prihodnosti. Ne vedo, kako me boli, kako težko delam; kuham, likam in perem! Ne vedo, da zaradi tega težko prenašam že samo sebe. To počasi najeda tudi mojo psihično stanje. Vse veselje in optimizem zbledi...

Po vsem tem času se počutiš ujetega, samega in tudi zavrženega. Zdi se ti, da so ti vsi obrnili hrbet in občutek

praznine v notranjosti ti pravi, da si manjvreden, nezaželen in neumen. Da si sam kriv da je tako kot je.

Vendar moram z dvignjeno glavo naprej. To je najboljša možnost, da premagam razočaranje, živčnost in neprijetne občutke. Sama se odločam kako se bom počutila, ali bom ovire vzela za dobre ali slabe, bom pogumna ali ne in strahu v moji glavi ne bom dovolila, da me ustavi.

Milena

## **IZLET**

Kakor vsako leto, smo tudi letos v juniju organizirali strokovno ekskurzijo. Odločili smo se, da poizkusimo obiskati zaprto območje Gotenice in Kočevske reke, kjer je vadbeni center policijskih specialnih enot. Bili smo v dvomih, če bomo dobili dovoljenje za obisk področja. Zato smo poiskali stik z TIC Kočevje, kjer so nam bili pripravljeni pomagati. Uredili so nam dovoljenja na ministrstvu v Ljubljani in nam ponudili svoje vodenje in ureditev vseh administrativnih stvari, za kar se jim zahvaljujemo.

Tako smo se v soboto vkrcali v avtobus, kjer so se nam pridružili tudi štirje člani iz kluba Novo upanje iz Žalca in se zapeljali proti Pijavi gorici, kjer smo se na Petrolovem servisu ustavili na kavici. Naj povem, da je bil izlet pogojen s časovnimi omejitvami (točnost) zaradi več lokacij vodenih ogledov se nismo dolgo zadržali, saj nas je

v Ribnici že čakal vodič. Z vodičem smo se zapeljali proti Gotenici. Med vožnjo nam je vodič nazorno pripovedoval o zgodovini in življenju ljudi ,ki živijo v teh krajih. Med pripovedovanjem smo prišli do točke, kjer nas je pričakal pripadnik policije in nas popeljal v vadbeni center (žal, brez fotografiranja) kjer prebivajo tečajniki v času urjenja. V učilnici nam je policist pripovedoval o delu in življenju v vadbenem centru. Prikazal nam je tudi film o življenju v centru in tudi film o bunkerjih v centru. Ogled le teh ni bil mogoč, saj so v njih spravljeni filmi slovenske kinoteke. Žal niso bili pripravljene nas spustiti v kakšno stavbo, ampak so nam samo opisali čemu služi. Dejansko je vadbeni center bil samozadosten in je lahko deloval brez zunanje pomoči.

Nato nas je pot vodila v Kočevsko reko, ki je bila tesno povezana z vadbenim centrom v Gotenici. Saj so vsi domačini bili zaposleni v sklopu centra. Odšli smo v njihovo cerkev (mimogrede- zelo lepa in svetla cerkev pretežno iz lesa) ki je bila v letih 1953-56 podrta, potem pa so leta 1996 postavili temeljni kamen za novo cerkev, posvečeno Janezu Krstniku.

Vso notranjo opremo pa je iz lesa izdelal njihov rojak, kipar Stane Jama.

Krajevni župnik je pripovedoval o časih ko je zaprto območje bilo res zaprto. Povedal je ,da materialne dobrine so imeli in so dobro živeli, saj ni manjkalo nič. Pač pa ni bilo osebne svobode gibanja, saj so za vsak izhod iz zaprtega območja morali imeti dovoljenje. Bili pa so tudi pod močnim nadzorom.



Prišel je čas ,da nadaljujemo pot. Odpeljali smo se v Kočevje, kjer nam je vodič med avtobusnim ogledom mesta pripovedoval zgodovino, obenem pa nam pokazal največje znamenitosti mesta. Ogledali smo si tudi jezero, ki je nastalo tako kot velenjsko, kot posledica udara zemlje pri rudarjenju. Ogled smo zaključili pri njihovem turističnem centru, kjer so nekateri kupili spominke, drugi po uporabne predmete, predvsem med.

Avtobus smo obrnili proti Kočevskemu Rogu, saj nas je v osrčju gozdov čakalo kosilo v gostišču Rojc v Laščah.

Po kosilu nas je ura priganjala naprej v Žužemberk, kjer nas je čakala vodička Milka in nas popeljala v njihov grad, ki je bil prvič omenjen l.1295. Grofje Auerspergi so ga imeli v lasti do 2. svetovne vojne, ko je bil l 1945, kot tudi trg hudo poškodovan od strani zavezniškega letalstva, saj je bila v njemu zelo močna domobranska posadka.



Sedaj ga intenzivno obnavljajo in se lepo vidi njegova mogočnost, ki se kaže s kar sedmimi obrambnimi stolpi. Danes ga uporabljajo za različne prireditve in promocije mesta, saj imata grad in mesto ob njem dolgo, bogato in slavno zgodovino.

Odšli smo tudi do cerkve sv. Mohorja in Fortunata nad Žužemberkom, ki je bila požgana od strani partizanov, ker je bila v njej utrjena domobranska posadka. Sedaj je lepo obnovljena z urejeno okolico in pa tudi s spomenikom padlim domobrancem, saj so bili večinoma domačini. Škoda je pa bilo, da ni bilo doma g. župnika, ki je znal ob mojem zadnjem obisku tako lepo in nazorno opisati dogodke in ljudi v teh krajih v času druge svetovne vojne. Ko so se borili brat proti bratu, oče proti sinu, saj so bili časi, ko nisi vedel, kaj bo iz vojne postalo. Tako je en brat šel v partizane, drugi pa k domobrancem. Za zadnji ogled smo si prihranili ogled Cviblja, kjer je

največja grobnica partizanov v Sloveniji. Tu je pokopanih 1440 borcev. Na spominskih ploščah je vklesanih 1550 imen, kot spominsko obeležje pa je posvečeno več kot 2200 padlim v boju proti okupatorju.



Ker ravno to področje v bližini Kočevskega Roga je bilo bojišče italijanskih, nemških in tudi partizanskih hajk in ofenziv. Saj zaradi svoje lege je vsakdo želel imeti nad njim nadzor.

Dan se je prevesil v pozno popoldne, zato smo obrnili avtobus proti Trebnjem in se odpeljali do Boštanja na še zadnji postanek in okrepčilo do doma.

Rahlo utrujeni, toda polni doživetij in spoznanj novih krajev, ljudi in zgodovine smo se odpeljali proti Celju, kjer smo si zaželeli »vidimo se še« in se odpravili vsak na svoj dom.

Tone

## VOŽNJA, KI JE TRAJALA NAJDLJE!

Vse skupaj se je začelo v torek, 3. decembra 1985, v Zagrebu. V firmi Hidroelektra sem zjutraj naložil orodje in material za gradbišče v Alžiru, kjer so gradili hidroelektrarno za potrebe mesta Alžir. Material, naložen na kamion, je bilo potrebno tudi začasno izvozno cariniti, kar smo opravili na carini Žitnjak v Zagrebu, kjer se je nahajal še en naš kamion naložen za isto stranko in mi tako ni bilo potrebno potovati samemu.



Po opravljenem carinjenju sva se drug za drugim odpravila proti Kopru, kjer sva na podjetju dobila še zadnja navodila in pa denar za tekoče stroške. V sredo dopoldan sva bila že na mejnem prehodu Škofije, kjer je bilo potrebno potrditi izvozne dokumente na naši in italijanski carini, za kar sva potrebovala kar nekaj časa. Končno sva po kakšnih treh urah nadaljevala vožnjo proti Ventimigliji, kjer se carinski postopek med Italijo in Francijo ponovil, s to razliko, da sva tu na avtoportu tudi prenočila. V četrtek zjutraj, po obvezni kavici, sva nadaljevala vožnjo proti Marseillu in luki, kjer sva se vkrcala na ladjo za Alžir. Po prihodu v luko sva se javila na agenciji Calberson, ki nama je uredila vse potrebne dokumente, izvedela pa sva tudi, da bova morala

počakati na ladijski prevoz do nedelje zjutraj. Nisva se kaj preveč obremenjevala, saj sta bila kamiona na varnem na luškem parkirišču in pod kontrolo luškega osebja, midva pa sva lahko čas preživela v mestu, med ogledom zanimivosti.

V nedeljo ob šestih so naju zbudili luški delavci, češ da se bo kmalu pričelo vkrcavanje na ladjo.

Samo vkrcavanje poteka po ustaljenem redu ladijskega osebja, ki vse skupaj nadzoruje in potem tudi pripne kamione s posebnimi verigami, da v primeru večjih valov ne bi prišlo do njihovega premika. Okrog osme ure smo izpluli iz Marseillea proti Alžiru, sama plovba pa naj bi trajala 26 ur, odvisno tudi od plovnih razmer.

Ladja je bila alžirska, na njej pa se je širil strašen vonj po razkužilu. Tudi vreme nama ni bilo po godu, bilo je namreč precej vetrovno in je pripomoglo k najinemu slabemu počutju. Večino časa sva zato preživela v ladijski kabini in komaj čakala, da se vse skupaj konča.

V ponedeljek dopoldne smo le vpluli v alžirsko lukko. Sam pogled na mesto je bil zelo zanimiv, saj je celotno mesto zgrajeno na hribu. Že od daleč pa sva zagledala na pomolu parkirane kamione iz naše firme, ki so, kot sva izvedela kasneje, bili tam že cel teden, le da so bili polni robe iz Francije in Belgije. Seveda sva se po izkrcaju pridružila ostalim voznikom.

Popoldan nas je obiskal predstavnik Hidroelektre in pa agent Calberzona, ki sta nam povedala, da bo vse skupaj trajalo nekaj dni, koliko točno pa ne ve nihče.

Tako nas je bilo zdaj na kupu 11 voznikov s svojimi kamioni, v, za nas, popolnoma tuji deželi, brez stikov s podjetjem in z domačimi. Tako se je za nas začel najdaljši mesec, ki je mineval zelo počasi in enolično. Vsako jutro so nas obiskali domačini, kar je bilo za nas ugodno, saj so nam menjavali denar, ameriške dolarje za alžirske dinarje, in sicer po ugodnejšem menjalnem tečaju. Dopoldneve smo prebili v luki, v pričakovanju, da se bo le kaj zgodilo, popoldneve pa v mestu, med druženjem in popivanjem v pivnici, ki smo jo našli naključno, lastnik pa je bil kristjan, in ogledi mesta. Naj povem še to, da je bilo takrat 99% Alžircev muslimanov, 1% pa kristjanov in judov; tako se je pivo in vino dalo kupiti le pri kristjanih ali judih, nikakor pa ne pri muslimanih. Velikokrat smo šli tudi na pošto klicat domov, da pa smo dobili linijo, je včasih trajalo tudi do pet ur, saj so bile linije preobremenjene, klicateljev pa ogromno. Posebno hudo je bilo meni, saj sem doma pustil ženo s triletnim sinom in dvomesečnim dojenčkom. Žena me je sicer tolažila, da jim je dobro, da sta otroka zdrava, le da starejši sin večkrat vpraša kdaj pridem domov.

Kljub vsemu smo se znali tudi zabavati in sprostiti. Vsak večer smo imeli zabavo, kjer ni manjkalo ne piva in ne francoskega vina, v katerem smo utapljali svojo žalost.

Tako so minevali dnevi vse do 25. decembra, ko so prišli po nas, da gremo razkladat, ampak ne na gradbišče, temveč na carinski prostor v luki. Vse skupaj je minilo

presenetljivo hitro in zvečer smo imeli zopet vsi prazne kamione, te pa parkirane na starem mestu. Kljub temu pa nam nihče ni znal pojasnit kaj bo z nami in kdaj bomo lahko šli domov.

Nam pa je počasi začelo zmanjkovati plina za kuhanje, seveda pa tudi potrpljenja, saj se je bližalo novo leto in večina predstavnikov Hidroelektre je že odletela domov, agenta Calbersona pa tudi ni bilo blizu. Potem pa se je kot strela z jasnega znašel pri nas kapitan ladje, domačin Kopra, ki je poznal kar nekaj naših voznikov, z enim pa je bil celo sosed. Srečanje je potekalo kar na pomolu, kjer smo bili parkirani. Zanimalo ga je kako smo in kaj počnemo tam. Razložili smo mu celo zgodbo in obljubil je, da pride drugo jutro do nas, mi pa naj izberemo dva voznika, ki bosta šla z njim na luško kapetanijo, da končno izvemo, kaj se z nami dogaja. Na kapetaniji so povedali, da nam manjka dokument z žigi carine in da brez tega ne moremo na ladjo. Tako se nas je, vseh enajst, z dvema taksijema, odpravilo na sedež Hidroelektre, kjer pa smo našli samo tajnico. Ta je po telefonu poklicala šefa gradbišča in ta je kmalu tudi prišel. Pokazal nam je mizo, ki je bila natrpana z različnimi dokumenti in dejal; »Momci u akciju.« Po več kot uri iskanja je kolega naletel na dokument, na katerem so bile registrske številke vseh naših kamionov in trije žigi carine. Na Calbersonu so nam obljubili, da bodo naredili vse, da bomo za novo leto doma.

Bil je 29. december popoldan, ko nas je obiskal agent Calbersona in nam povedal, da se ob 19. uri prične vkrcavanje na ladjo. To so bile za vse najlepše besede, ki

smo jih slišali v zadnjem mesecu. Pred devetnajsto so že prišli po nas in nas odpeljali pred trajekt Liberty. Hitro smo naložili naše kamione in ob enaindvajsetih smo že sedeli v salonu pri večerji, pripravljene na nam dobro poznani način, po francosko. Pa tudi sama ladja je bila čisto nekaj drugega, kot tista na poti v Alžir.

Občutek je bil enkraten, po tolikšnem času zopet na poti domov, ob dobri večerji, v družbi dobrih prijateljev, s katerimi sem preživel mesec dni. Po dvajsetih urah plovbe, ki je bila razmeroma mirna, se je na obzorju prikazal Marseille. Tu so potekale formalnosti po francoskem pravilniku, brez problemov in zapletov, saj smo imeli prazne kamione in nismo imeli kaj prijaviti carinskemu organu. Kmalu smo drveli po avtocesti v smeri Nice in Italije ter naše končne postaje Kopra. Vožnja je potekala po praznih cestah, saj so se povsod že pripravljali na praznovanje silvestrovega.

31. decembra, ob sedmih zjutraj, smo parkirali na parkirišču Intereurope v Kopru, tam odprli steklenico šampanjca in nazdravili srečni vrnitvi domov in se zaobljubili, da na takšno vožnjo več ne gremo. Sem pa bil že kar nestrpen, saj sem želel čim prej videti ženo in svoja dva sinova, ki sta v tem času gotovo kaj zrasla. Želel sem ju stisniti k sebi in jima povedati, da nikoli več ne grem na tako dolgo vožnjo. To je bila obljuba, ki je tudi nikoli nisem prekršil v svoji dolgi poklicni karieri.

Zelo rad se spominjam takšnih in drugačnih trenutkov, zdaj ko imam nekoliko več časa, pa tudi kaj vse sem zamudil pri vzgoji otrok, sploh kadar opazujem kako

rasteta moj vnuk in moja vnukinja. Mislim, da smo vsi skupaj srečni.

Ivan

## **MOJE OTROŠTVO**

Rojen sem bil 15.03.1959 v Novi Gradiški. Živeli smo v mali vasi približno 8 kilometrov iz Nove Gradiške-Gunjavci. Bil sem najstarejši otrok od treh. Imam dve leti mlajšega brata Štefana in štiri leta mlajšo sestro Branko. Mama je šivilja, oče pa zidar. V teh krajih je bila velika ekonomska kriza. Imeli smo majhno kmetijo. Mama in oče izhajata iz iste vasi. Mamini starši so bili za tiste čase bolj premožni. Stari oče po mamini strani Tone je bil kočijaš, imeli so štiri konje. Stari oče je z konji prevažal material za sovaščane in je v tistem času zelo lepo služil. Mama je imela brata (moj stric), ki je imel tri otroke: Branko, Jasno in Marijana. Veliko smo se družili.

Mama je bila gospodinja in šivilja, ki je šivala za celo vas in tudi za okoliške vasi, oče pa je zidal in tudi služil. Na žalost pa je oče tudi veliko pil. Veliko svojega zaslužka je zapil.

V osnovno šolo sem hodil v domači vasi do četrtega razreda. Ko sem obiskoval drugi razred, se je mama zaradi pijančevanja očeta ločila in odšla na delo v Nemčijo. Za njo je šel tudi oče. Ostali smo sami pri maminih starših s sestričnima in bratrancem. Otroci smo se lepo razumeli. Stari oče je bil pravičen človek, ni

delal razlik med nami. Stric pa nas ni maral, sploh pa, ko je bil pijan, ni maral nobenega. Prenašal nas je samo zaradi denarja, ki ga je mama pošiljala iz Nemčije.

Stric nas je gnal delati razna dela na kmetiji, od štale do hoste in vseh opravil, ki se vršijo na kmetiji.

V osnovni šoli do četrtega razreda nisem imel nobenih problemov. Bil sem odličnjak in sem inštruiral brata, sestrične, bratranca in tudi vaške otroke. V matematiki sem za tedanje čase bil eden najboljših, celo na nivoju cele Slavonije. Od petega do osmega razreda sem hodil v sosednjo vas, oddaljeno štiri kilometre. V peti razred sem hodil peš, od šestega razreda pa smo dobili avtobus javnega prevoza, ki je povezoval vasi okoli Nove Gradiške. To je bil šolsko - delavski avtobus, ki je vozil zjutraj in na koncu delovnega časa. Normalno je bilo, da smo otroci na avtobusu stali. Te vasi so bile in so še zelo katoliško naravnane. Morali smo hoditi v cerkev in verouku, nedeljske maše pa so bile obveza. Če nisi šel k maši, nisi tisti dan dobil jesti. Župnik pa je bil nad vsemi. Bil sem živahen otrok in sem pogosto bil tepen pri župniku z krojaškim metrom. V šoli sem ,kot sem že povedal bil odličnjak do konca osnovne šole. Tudi pri učiteljih sem bil parkrat tepen zaradi drugih. Že tedaj sem se postavljaj za nemočne in šibke, zato sem tudi čutil posledice. V vasi smo v prostem času igrali nogomet, ki je bila najbolj priljubljena igra. Spomnim se enega dogodka; pri igri z žogo je prijatelj razbil šipo na oknu pri zelo bogatem kmetu (edini v vasi je imel traktor), ki je začel kričati na nas, češ, kdo je razbil okno? Da bi zaščitil prijatelja, sem rekel, da sem jaz. On pa me je vpričo vseh prijateljev

oklofutal (tedaj sem imel devet let). Šel sem domov, vzel sem šibice iz predala ter mu zažgal hosto. Tedaj me je oče kaznoval, da en mesec nisem smel igrati se z žogo ali kaj drugega s prijatelji. Mama je prihajala samo za velike praznike, božič, veliko noč in poleti ,ko so bili dopusti. Bili smo je zelo veseli, saj smo dobili za tiste čase neverjetna darila. Tedaj je tudi stric bil prijazen, ker je sam pokasiral največ. Stari oče mu ni bil kos, ker je bil srčni bolnik in prestar, da bi se spustil v boj z njim. Na koncu moje osemletke je stari oče zaradi odpovedi srca umrl. Mi otroci pa smo ostali brez zaščitnika in je stric vse hujši teror v svoji pijanščini zlival nad nas. Saj mu teta Anica ni smela ničesar reči, ker je bila tepena tudi ona.

Na koncu osemletke se je bilo treba vpisati v srednjo šolo. Mislil sem iti v Zagreb na študij za kriminalista. Pa je mati prišla iz Nemčije in rekla : »V naši familiji ni bilo nobenega fajmoštra in nobenega policaja, pa tudi ti ne boš!«. Tako sem bil prisiljen iti v Novo Gradiško v elektrotehnično šolo-šibki tok. V šolo sem se vozil z šolsko-delavskim avtobusom. Šola mi ni delala nobenih težav, saj sem bil med najboljšimi v matematiki, elektrotehniko, kemiji, fiziki, ostali strokovni predmeti pa bp. V srednji šoli pa je že bila prilika iti na kakšno pijačo s sošolci. Že od doma nisem maral alkohola in tudi tedaj ga nisem pokusil. Ko je bilo konec drugega letnika, je mama prišla iz Nemčije in rekla, da se selimo v Slovenjo. Mi, otroci, sploh nismo vedeli za to. Brat in sestra sta bila navdušena, jaz pa sem bil STROGO PROTI. V tem času, ko sem hodil v srednjo šolo v Novi Gradiški, sta mama in tedanji očim v Vojniku sezidala hišo. Otroci sploh nismo

vedeli kje je Vojnik in tudi očima nismo poznali. To nam ja mama povedala ko je prišla domov in po nas, da nas odpelje v Slovenijo, v Vojnik. Jaz sem bil šokiran in to sem mami najbolj zameril v svojem življenju. V začetku avgusta 1975 leta je prišel dan, ko naj bi odšli v Slovenijo. Star sem bil petnajst let in sem končal drugi letnik srednje šole.

Občutil sem neizmerni strah pred novim okoljem, tujimi ljudmi, neznanim jezikom in brez prijateljev. Mislil sem, da bom znorel, zato sem pobegnil od doma. Iskali so me dva dni. Vsi sorodniki in prijatelji so me prepričevali, kako mi bo lepo v Sloveniji. Jaz pa se nisem pustil prepričati. Velik kombi je bil naložen z vso našo kramo, jaz pa sem pobegnil drugič in to v vpričo cele vasi. Nekako so me uspeli pretentati in me zvabiti v kombi, ki je mamu, brata, sestro in mene peljal v neznano Slovenijo.

Josip

## **POHOD NA MANGART**

Lepo nedeljsko jutro, vse še spi, jaz pa hitim v Celje da ujamem poln avtobus planincev. Sedem na avtobus, ob petih zjutraj se že peljemo mimo Žalca, Ljubljane, Jesenic, Kranjske gore do Loga pod Mangartom.



Od tu naprej nas pelje zelo ozka slikovita nekdanja vojaška cesta, ki je bila zgrajena leta 1938 z naravnimi tuneli izklesanimi v skale. Pripelje nas na Mangartsko sedlo na višino 2055 metrov od koder je izhodišče za vzpon na mogočen očak. Nanj vodita dve poti, italijanska in slovenska. Italijanska je zložnejša in lažja ter traja okoli dve uri. Slovenska pot poteka po zahodni steni in je zahtevnejša ter traja približno uro in pol, zanjo pa potrebuješ čelado in komplet za samovarovanje. Gorski vodniki nas razporedijo v dve skupini, jaz se odločim da grem po italijanski strani. Ko sem stala pod tem mogotcem sem se počutila kot mravljica z občutkom da me bo vsak čas pokopal podse. Na začetku je ozka pot vodila po travniku proti skalam, začeli smo se vzpenjati med skale, ponekod so bile zajle in se je bilo potrebno držati zanje da ne bi omahnili v globino kjer so bili ogromni prepadi. Začel se je moj strah, nisem si upala pogledati čez prepad, poleg tega pa me je bolel želodec in glava, imela sem mačka. Vodniku sem rekla da ne grem več naprej, da me je strah prepadov, seveda mu nisem povedala pravega razloga. On pa me je spodbujal rekel je

da mi dobro gre, da bi bilo zdaj škoda iti nazaj ker ni več daleč do vrha da naj se še malo potrudim. Seveda me je prepričal in v naslednji uri in pol sem ga še enkrat vprašala ali je še daleč do vrha. Rekel je da zdaj pa samo še 10 minut. No sem rekla če je pa tako malo še, grem pa na vrh, rekel je prav ste se odločili ,ne bo vam žal. In res mi ni bilo čeprav sem bila slabotna. Na vrhu Mangarta sem z muko v želodec spravila svoj sendvič ter kivi, darilo vodnika, rekel je da moram pojesti nekaj zelenega. Ko smo se najedli ter vpisali v planinsko knjigo obiskovalcev ter naužili prečudovitega razgleda, smo se odpravili nazaj proti dolini. Ker me je bilo strah kako bom zdaj prišla po teh vrvenicah nazaj dol , me je vodnik vseskozi usmerjal kako naj hodim. Sedaj sem si pa že upala malo poškiliti čez prepade in občudovati prelepe rožice ki rastejo med skalovjem in s svojimi živopisnimi cvetovi nagradijo obiskovalca gora. In po dveh urah sem uspešno, brez praske sestopila z gore hvaležna vodniku da mi je z njegovo spodbudno besedo čeprav malo zavito, uspelo uresničiti dolgoletno željo.

Majda

## **KAKO SVA SE SPOZNALA**

V poletnih mesecih gasilska društva prirejajo veselice. To ni kraj samo za veseljačenje in pitje, je tudi prilika za sklepanje novih poznanstev. Tudi midva sva se spoznala ob takšni priložnosti.

Popiti alkohol deluje kot nekakšen čarobni posrednik pri sklepanju poznanstev. V nadaljevanju sva se še večkrat zvečer dobila zaradi utrjevanja poznanstva. V tem obdobju sva še spoznala pregovor, moškega je lahko dobiti-težko ga je obdržati, žensko je težje dobiti, še težje se jo je znebiti.

Ženske se bolj čustveno - ljubezensko navežejo, moški pa so še vedno pripravljene letati iz cveta na cvet, tako, kot čebele za svoje potrebe. Pripravljena sva bila se uskladiti v interesih, se odpovedati raznim navadam, željam in razvadam.

Tako sva uspela zapluti skupaj v življenje in pripluti v četrto desetletje najine skupne poti.

Štefka

## **PLAŽA**

*Moški ležijo na nudistični plaži.*

*Mimo pride mladenka in se prvemu dvigne moškost.*

*»Kaj imaš tam?« vpraša mladenka in pokaže s prstom.*

*»To je sončna ura,« pokaže na snop sence.*

*Mladenka se nasmehne in nadaljuje svojo izzivalno pot. Približa se drugemu. Ta se ni mogel več zadržati in si ga prične ročno obdelovati.*

*»Kaj pa ti to delaš?« vpraša mladenka.*

*»Sončno uro navijam,« odvrne fant.*

Jože

## **BREZ ALKOHOLA GRE LAŽJE**

Minilo je že 13 let odkar sem prenehal piti. Začetki so bili težki, polni dvomov, vprašanj in strahov. Kljub temu pa sem se držal zastavljenega cilja-nič več alkohola! To je bil moj prvi najpomembnejši cilj, kateremu pa sem pozneje dodal še druge. Zelo pomembno mi je bilo spet vzpostaviti tople ljubeče odnose v družini, da mi bosta žena in hči zopet lahko zaupali, se zanesli name, da mi bosta stala ob strani, mi pomagali, vzpodbujali. Prav tako pa jaz njima, kadar me bosta potrebovali.

Minilo je kar nekaj časa, da je začel minevati strah, čeprav popolnoma ne bo izginil nikoli.

Začeli smo se zopet pogovarjati, si zaupati, ter kovati načrte za prihodnost. Največja želja je bila oditi iz stanovanja in si zgraditi svoj dom, nekje zunaj mesta. Tako sva začela zidati svojo hišo na hribu sredi narave. Imel sem polne roke dela, skrbi in načrtov. Bilo je naporno in stresno, vendar mi je uspevalo dan za dnem. Ponosen sem nase, na svojo družino, da nam je uspelo načrte pripeljati do konca. Zavedam se, da teh načrtov nikoli nebi uresničil ob prisotnosti alkohola.

Vesel sem in zadovoljen, da mi je uspelo. Ponosen sem na svoje delo. Ko se utrujen vrnem iz službe, se usedem na teraso, poslušam ptičje petje in opazujem srne, ki se pasejo na travniku. Ob kavici, ki jo pijeva skupaj z ženo, se zavem kako srečen sem, da imam družino. Da lahko vsaki dan uživam v lepotah narave, ki me obdaja.

Zavedam se, da vsega tega nebi bilo, če se nebi odrekel alkoholu.

Čeprav je včasih težko, mi danes ni žal, saj je na svetu toliko drobnih, lepih stvari, ki bogatijo življenje. Zavedam se, da mi je sedaj dano, da to opazim, občutim in delim s svojo družino in prijatelji.

Robert

## **VRNITEV V PEKEL**

Minilo je dvaindvajset let, odkar se zavedam, da mi alkohol škoduje. Pred tem sem že večkrat prekinil z uživanjem opojnih pijač, vendar po ponovnem uživanju nisem trpel krivde, sem pač malo abstiniral zaradi okolja, zdravja in podobno. Po zdravljenju sem spoznal, da takšnih ponovnih srečanj z alkoholom ne more biti več, saj sem bil ozaveščen in dobro informiran o učinkih in posledicah pitja. Osemnajst let abstinence mi je dalo moč in energijo, ter zadovoljstvo in srečo, da sem uspeval v službi, ter širšem in ožjem okolju. Uredil sem si slog življenja, ki mi je ugajal in sem ga uspešno vodil, dokončal sem področja, ki sem jih želel uresničiti.

Približeval sem se tretjemu obdobju življenja.

Pri rutinskem pregledu je bilo ugotovljeno, da imam težave na debelem črevesu. Potrebna je bila operacija, kemoterapija in vse drugo ob takšnem stanju. Pri tem spoznanju sem ostal neprizadet, z močno voljo in željo, da

težave prebrodim, brez da bremenim okolje. Sam sem odšel na operacijo, vendar sem se po njej zrušil. Potrebno je bilo srečanje z mojimi. Zopet sem dobil močno voljo in energijo, da sem vse naslednje postopke reševal in vodil v ozdravitev, ter ponovno vključevanje v okolje, brez vidnih posledic.

Nekega sončnega popoldneva, po kemoterapiji, sem čakal na vlak, ki bi me popeljal domov. Sedel sem na terasi lokala in opazoval mimoidoče, ter goste lokala. Zdelo se mi je, da je vsem lepše kot meni. Da so bolj srečni in zadovoljni, saj niso prizadeti kot jaz. Tudi sam sem hotel postati del njih, neobremenjen in lahkoten. Pomislil sem na alkohol, katerega so ti ljudje uživali. Kljub mojemu znanju in vednosti o posledicah sem popil prvi kozarec alkohola. V trenutku zaužitja sem se zavedel pasti in težav, ki bodo nastopile. Ob vožnji z vlakom mi je napetost popustila, čutil sem olajšanje in sklenil, da to dejanje skrijem v najgloblji predal. Po treh tednih ob ponovni kemoterapiji sem postopek ponovil. Tokrat bolj samozavestno, saj se mi prej nič hudega ni zgodilo. Naslednjič sem postopal enako, le da sem povečal odmerek, hkrati pa uvidel, da je moje abstinence konec, čeprav je bilo telesno počutje odlično. V duši sem čutil nemoč, prevaro, bal sem se nadaljevanja in zaključka tega početja. Skušal sem uživati pijače le zvečer v manjših količinah. Vendar je telo poznalo učinek in je zahtevalo vedno več in pogosteje. Nekaj časa sem se boril. Vedel sem kam vodi to početje, hkrati pa sem bil nemočen in nesposoben prekiniti to početje.

Po dolgi neprespani noči, ko se je telo borilo za potreben odmerek, sem uvidel, da sam ne bom zmogel. Zato sem se odločil piskati pomoč. Z osebnim priborom in nekaj osnovnih oblačil, sem zaprosil v psihiatrični bolnišnici Vojnik za sprejem. Ponovno sem moral skozi ustaljen sistem zdravljenja, le da sem se počutil kot bolnik, kar nekoč ni bilo priznано. Ker sem starejša oseba, ki ni produktivna, sem lahko opravil vse obveznosti in se po odpustu ponovno vključil v Klub zdravljenih alkoholikov Aljažev hrib Celje. Tu sem bil toplo sprejet, saj so me prepoznali in zaželeli uspešno rehabilitacijo.

V zaključku bi poudaril tiste misli in stališča, ki trdijo, da zdravljenec ne more biti zmeren pivec, saj mu telo in psiha ob obilici informacij in vedenju ne dovoljujeta povrnitve v nekdanje stanje. Trpljenj in izničenje samopodobe je prevelik davek, ki ga povratnik plačuje. Hkrati pa uničuje vse tisto kar si je v preteklosti s težavo in odrekanjem ter zapostavljanjem pridobil. Vredno je spoštovati doseženo, gojiti in vzdrževati stanje, ki osrečuje in krepi osebo, ki je bila nekoč na robu družbe.

Andrej

## **KAKO NAPREJ?**

Človek je družabno bitje. Če smo v družbi, ki nam ustreza se sprostimo, smo zmožni poslušati, se pogovoriti in prilagoditi teme pogovorov in razprav trenutnemu vzdušju. Oseba, ki je bila obolela, se zdravila, vstopa v okolje, ki ji ni primerno. Saj ji je zdravljenje pustilo

določene neprijetne občutke. Čeprav se v času zdravljenja navaja in uči kako živeti brez psihoaktivnih snovi, je po odpustu prepuščen okolju in ožjim svojcem. Do abstinenčne krize prihaja zaradi več dejavnikov kot so: tesnoba, nestrpnost, jeza, izolacija, nihanje razpoloženja, izogibanje prijateljev, slaba prehrana, telesne bolezni in še več dejavnikov. Če prikažem svoj primer, se v več pogledih približa opisanim stanjem. Da sem morda napravil napako s svojim stilom življenja, se večkrat sprašujem, vendar ne najdem pravega odgovora. Ker mi razpoloženje niha, kar je tudi posledica moje bolezni - karcinom debelega črevesa in nato kemoterapija, se borim z osnovnim vsakodnevnim počutjem. Hudo mi je, ko mi bližnji govore, saj to ni nič, če si preživel to bolezen, nič ne vpliva na tvoje počutje itd. Vem, da me želijo ohrabriti in odvzeti določene težave. Vendar telo govori svoj jezik, ki ga razumem samo jaz. Tako, kot takrat, ko sem se spopadal in premagoval bolezen. Našel sem nekaj prijemov, kako obstati. Vendar tudi tukaj moram prilagajati počutje trenutni situaciji, okolju in družbi. Zavedam se, da sem sam tisti, ki kroji mojo usodo. Zato večkrat spremenim okolje, se pogovarjam z osebami do katerih čutim lagodje in pošten odziv.

Imam dve hčeri, ki imata svoji družini, torej štiri vnuke in dva zeta. Naš odnos je pristen, ne posegam v njihovo življenje, kakor tudi oni razumejo moj način bivanja in sploh pogledov na okolje ob meni. Obiskujem brata in njegovo družino, kjer sem toplo sprejet. Nikoli me niso poskušali spreminjati, saj poznajo moja stališča. Enkrat tedensko se ob kavi srečujeva z upokojenim sodelavcem pri prijetnih pogovorih. Ukvarjam se s čebelarstvom,

čeprav zadnjih nekaj let ni uspešno. Pa vendarle, to početje me osrečuje. Tudi lov mi veliko pomeni, četudi nisem več v organih vodenja, rad razpravljam o minulih dejavnostih, kakor tudi o trenutnih situacijah. Udeležujem se lovskih posvetov, raznih delovnih akcij, seveda pa tudi pogrebov, ki se izkažejo nam in morda tudi nekaterim, kot nekaj posebnega.

Imam malo bivalno brunarico, katera me močno zaposli, saj je vedno potrebna čiščenja, kakor tudi nenehnega dopolnjevanja. Tudi zelenjavni vrt upravljam. Na njem pridelam svežo zelenjavo, ki jo sproti uporabim v prehrani.

Ko strnem vse te dejavnosti, pomislim kako mi je lepo, saj sem si vse to želel v tretjem obdobju življenja. To misel večkrat predelam in mi potrди občutke sreče in zadovoljstva. Želim si lepih sončnih dni, dobre družbe oseb, ki jih spoštujem, predvsem pa zdravja na duši, duhu in telesu.

Andrej

## **NEKAJ PREGOVOROV O VINU**

Bog je ustvaril samo vodo; človek je napravil vino.

Ena slabost vina je tudi ta, da človek začne zamenjevati misli z besedami.

Pijanost je prostovoljna norost.



Da bi prenehal piti, opazuj pijanca dokler si trezen.

Kadar prihaja na mizo vino, odhajajo skrivnosti.

Kovino se spozna v ognju, človeka pri vinu.

Kamor vrag ne more osebno, tja pošlje vino.

Pogled na pijanca, je najboljši pouk o vrlinah treznosti.

Pozdravljen razum, kdo ve, kdaj se bova zopet srečala, je rekel pijanec in zavel v krčmo.

Vino obudi človeku njegove prave lastnosti.

Vsak krčmar ima rad pijanca, samo ne za svojega zeta.

Če človek pije malo, je dober kot ovca;  
če popije malo več, postane hraber kakor lev,  
če prekorači mero, je okruten kot tiger;  
če pa mu pijača postane strast, je podoben svinji, ki se  
valja po blatu, nazadnje napravi iz sebe še opico.

Tone

## **MOJA POT IZ CELJA V LJUBLJANO IN NAZAJ**

V zgodnjem jutru se zbudim, se uredim in odhitim na železniško postajo. Veselim se dneva, ki me čaka. Že po par vzdihljajih vlaka začutim olajšanje. Proga se vije skupaj z reko, hribi, polji. Opazujem življenje skozi okno, ljudi, ki prihajajo in odhajajo, vrvež otrok - sproščenost poletnega dne.

Prispem v Ljubljano, kjer me pričaka prijateljica. Objameva se, srečni v trenutku ponovnega srečanja. Počasi hodiva po ulicah do Prešernovega trga. Malce se ustaviva, da lahko vpijeva vrvež na trgu, se pokloniva Prešernu. Uživava ob igranju harmonike in občudujeva arhitekturo okoli sebe. Korak naju odnese na Tromostovje. Pogled na Ljubljano je čudovit. Ob njej se sprehodiva tik pod ljubljanskim gradom. Tu se čas ustavi. Ljudje ne hitijo, mostički in zelenje so ti ves čas na voljo. Po vodi drsijo ladjice v obe smeri. Ob kavi na terasi lahko začutiva vsak trenutek. Sprehod po obrežju naju vodi na kosilo. Veselo se nasmejeva ena drugi, ker nama je zelo teknilo.

Popoldne-čas za izlet z ladjico. Drsiva po vodi, počutiva se kot otroka v milnem mehurčku. Pelje naju na barje in nazaj pod mostički, pod tromostovjem do zmajevega mostu.

Dan se preveša v večer. Tlakovane ulice med hišami nama ponudijo glasbo, ljudi, ki nastopajo za ljudi, večerni zrak, poulične zabave.

Odhajava počasi proti železniški postaji. Vlak za Celje že čaka. Prijateljica mi pravi: »Hvala, da si prišla. Zelo sem srečna. Lepo potuj domov«. Jaz pa odgovorim: »Hvala za prelepi dan, pridem še drugič«.

Branka

## **BARBARIN POHOD**

Sv. Barbara je zavetnica rudarjev in prav njej je posvečen pohod, ki ga organizira ŠKD Rudar Pečovje, vsako prvo soboto v decembru. Pohod je dolg približno 19 km. Štart je na igrišču Pečovje. Tu je bil včasih rudnik Pečovje, ki je deloval za potrebe železarne Štore do leta 1926, ko ga je zalila voda.

Pohodniki se zberemo med 8 in 10 uro na igrišču Pečovje. Tu se okrepčamo z toplimi napitki (tudi hladnimi) in domačim pecivom. Pot nas vodi iz Pečovja proti Mariji. To je v previsni steni vdolbina v kateri stoji kipec Marije. Po pripovedovanju je z gozdne ceste v globel zgrmela

volovska vprega z gospodarjem vred. Po čudežu so gospodar in živina preživel. V zahvalo so v skalno vdolbino postavili kipec Marije in okolico uredili. Še danes k Mariji prihajajo ljudje prosit za zdravje, srečo...

Po okrepčilu krenemo proti Svetini, idilični gorski vasici. Na Alminem domu (sedaj dom na Svetini) nas pričakajo s prežgano juho in napitki, da se okrepčamo. Po krajšem počitku se podamo naprej. Dobro razpoloženi se podamo mimo pokopališča, kjer je pokopana svetovna popotnica Alma Karlin, čez Kanjuce, Šentrupert, Mačkovec do končne točke v Trobnem dolu. Tu nam na kmečkem turizmu Salobir pripravijo okusno kmečko kosilo. Pražen krompir, kislo zelje, pečenica in slastna pečenka nam povrnejo dobro voljo. Tisti, ki so še pri močeh, se ob zvokih ansambla vrtijo še pozno v noč. Z avtobusi se vračamo v Pečovje, nekateri kmalu po kosilu, vztrajnejši proti jutru. Med slednjimi sem bil do leta tudi sam, toda časi se spreminjajo.

Celotna Barbarina pot je označena z tablami. Na posameznih mestih se dobijo kontrolni žigi, ki potrjujejo udeležbo. Vsako leto je poskrbljeno za hrano in pijačo, tako na poti, kot na vmesnih postojankah. Pohoda se vsako leto udeležijo pohodniki iz vse Slovenije, otroci OŠ Štore, otroci OŠ Franja Kranjca. Velika večina pohodnikov se pohoda udeleži vsako leto. Kar nekaj jih je na pohodu že sedemnajstič. Vsi pravijo, da se udeležujejo zaradi dobre družbe, odlične organizacije in lepe narave. Vedno se radi znova vračajo.

Se vidimo prvo soboto v decembru.

Dani

## **RECIDIV**

Začelo se je nekako nezavedajoče. Zavil sem v gostilno in si naročil deciliter vina. Čez nekaj dni se mi je zahotelo pivo. Tako sem vsakih nekaj dni popil kakšno pivo. Mislil sem, saj to ni nič takšnega, kot, da bi pozabil kaj smo se učili. Pozabil, da zdravljeni alkoholik ne sme popiti niti kapljice alkohola. Na nekaj občasno zaužitih piv me je začela opozarjati žena. Seveda sem vse zanikal, da ni res. Je pa spregovorila o tem na srečanju v klubu. Tam smo se o tem temeljito pogovorili, meni pa je bilo nerodno in bilo me je sram. Počutil sem se nepoštenega do ostalih članov kluba. Dogovorili smo se, da grem na razgovor v PB Maribor, kar sem s spoštovanjem do sebe in tudi vseh ostalih tudi storil. V Mariboru sem se pogovarjal z mlajšo zdravnico in ji razložil moje tegobe. Po enournem razgovoru sem jo dobro poslušal in dojemal njeno razlago o alkoholizmu, ter občutil neko spreminjanje v sebi. Tako lahko rečem, da sem tudi jaz tako močan, kakor prijatelji iz kluba, ki abstininirajo že več let in nas spodbujajo, naj gremo po njihovi poti.

Mislím, da mi je odkrit pogovor v klubu in družini v veliko oporo pri vzdrževanju abstinence. Zato rad zahajam v klub in še bom.

Prijatelji v klubu hvala vam za podporo.

Janko

## **MOJI DNEVI V VOJNIKU**

Star sem 72 let in sem se odločil (tudi na ženino zahtevo) za zdravljenje na oddelku za odvisnost. To zdravljenje je potekalo od 17. novembra 2017 do 7. februarja 2018, ko sem se vrnil domov. Že med zdravljenjem sem se vključil v Klub KZA Aljažev hrib Celje.

Zadnji tedni so bili »stresni«:

1. Zaradi vremena
2. Zaradi pričakovanja vrnitve domov
3. Zaradi novega življenja

Po naravi sem kolerik in na tem področju sem premalo storil že med zdravljenjem. Žena ima velika pričakovanja, sam pa sem se odločil za male korake in to jo zelo moti. Zlasti jo motijo finančna vprašanja, ima občutek, da ji hote nagajam. Po njenem imam premalo samozavesti in premalo pameti. Pravi, da se je bolje spočila takrat, ko me ni bilo doma. Zahteva, da se o vsem odločim takoj, ne pa postopoma.

Rad bi živel kot neodvisnež in hkrati priznaval tudi druge avtoritete.

Slavko

## **ALKOHOLIZEM IN NAJSTNIŠTVO**

Ne vem, kaj je težje, biti najstnik, ali starš najstnika. Vsekakor je naporno za obe strani in zahteva veliko razumevanja, komunikacije, spoštovanja in zaupanja.

Starši se največkrat pritožijo in poiščejo pomoč, ko njihov priden, vzoren, odgovoren otrok postane najstnik, ki ne pozna ne reda, ne spoštovanja, ne odgovornosti, je vsak vikend močno vinjen in ga najdejo na urgenci.. Nima ciljev. Zdi se, da ne spoštuje nič in nikogar. Na življenje gleda kot na skupek zabav, nereda, neodgovornosti, svobode in zabušavnaja. Šola je zgolj stavba v katero gredo včasih pogledat, če jih se še kdo spomni. Idole iščejo v ljudeh, ki so dosegli bogastvo po ilegalni poti.

Iskati krivca za to je brezpredmetno. Tu ni lahko ne staršem, ne najstnikom. Starši se trudijo, iščejo več ali manj konstruktivne rešitve in načine kako ukrotiti te »zveri«. Največkrat pa naredijo napako, ker skušajo najstnike vzgajati. Prepozno! Otrok se vsega o vzgoji nauči do nekje tretjega leta starosti, od tu dalje, ga starši lahko samo vodijo. Največ bodo naredili, če bodo svojim otrokom dajali ljubezen, jim prisluhnili, jih spoštovali, dali občutek pripadnosti, zaupanja, bili dosledni, jim postavljali meje in bili sami zgled. Ravno na zadnjih treh komponentah starši padejo. Biti dosleden je bitka s samim sabo. Težko je biti vse skozi previden, paziti na izrečeno, se držati vsega dorečenega. Smo le ljudje. Ni lahko, a je nuno. Vsak naš »spodrseljaj« je v očeh otroka priložnost, da dokažejo, da nimamo prva in da izzovejo novo bitko z mlini na veter. Postavljanje mej se zdi umetnost, saj zdajšnja mladina nima več vrednot, ki smo jih bili navajeni mi. Že mi smo izoblikovali drugačne vrednote, zdajšnji najstniki so na novo postavili hierarhijo vrednot, ki je predvsem nerazumljiva. Edina meja, ki vzdrži, je meja institucij, ki jo ponavadi prekršijo starši

sami, potem pa se zgražajo nad njihovim delom. Redko kdo podpiše, da lahko otroka izključijo iz šole, ali celo lastnega otroka prijavi na policijo. Prav tako ne zaklenejo otroka ven, ker jih je strah, da se ne bo več vrnil domov. Starši se vse preveč bojijo centrov za socialno delo, govoric in nenazadnje reakcij samih najstnikov. Biti zgled je najtežje, saj se zdi skrajno neumno, da moraš kot starš enemu mulutu polagati račune za svoja dejanja, paziti na svoje vedenje. Navsezadnje smo starši odrasli in smemo početi odrasle stvari. V popolnem svetu že mogoče, a ob najstniku žal ne in je potrebno paziti na svoje vedenje še bolj kot pri majhnem otroku. Popolnih staršev ni, so pa več ali manj dobri in vse se trudijo tako ali drugače za dobrobit otrok.

In najstniki ... ti so nekje vmes. Vedo, da niso več otroci, a tudi odrasli še niso. Predvsem so zmedeni. Ne vedo kaj želijo, kam gredo, kam spadajo, kdo so... V vsem se iščejo in vsi nekaj od njih želijo. Njihovo vmesno stanje lahko primerjamo z igranjem lota. Želiš zadeti sedmico, a listka nočeš vpisati. Tako najstniki želijo biti odrasli – sedmico, a ne želijo odgovornosti, resnosti in reda – vpisati listka. To je zanj bistveno preveč in pretežko. Zato rabijo dobro vodstvo, preklemansko potrpežljive starše, ki znajo biti prijatelji, terapevti, učitelji, svetovalci, sovražniki, starši in voditelji v eni osebi, ter starše, ki ne dovolijo, da se jim svet ustavi. Zbrati morajo toliko moči, da živijo lastno življenje in pustijo najstnike, da se oglasijo na njih, ne da jih na silo želijo dati v kolute, ki so jih sami postavili. Nimamo otrok za to, da izpolnjujejo naša neizpolnjena hrepenenja. Takšni kot so, so, če nam je prav ali ne.



Alkoholik ne postaneš čez noč, ampak je pot, ki privede do tega dolga in ima svoj izvor v družini. Zato je toliko bolj pomembno, da se otroka v pitju zaustavi na primeren način že v najstniških letih. Družina je tista temeljna struktura, v kateri in po kateri nastaja človekov jaz in njegova psihična struktura. Otrok se razvije v odnosu s starši in drugimi družinskimi člani ter med njimi oblikuje svojstveno podobo. Ravno v družini je tisti prostor, kjer otroci spoznajo in se naučijo vseh vrednot in odnosov, ki jih izoblikujejo, je prostor, kjer se naj bi zavedali kdo so, kaj hočejo, od kod prihajajo in kam gredo. Morali bi se naučiti kaj je zanje dobro in kaj slabo, kaj je varno in kaj nevarno ter kaj je tisto kar jih bo vodilo skozi življenje. V družini se odigravajo najpomembnejše zgodbe. To je kraj, ki je zaznamovan z najsilovitejšimi doživetji, ki za vselej vtisnejo svoj pečat na vse člane družine. V družini se naučimo osnovnih oblik obnašanj, v družini prvič začutimo globino intimnosti, pripadnosti, ljubljenosti, hotenosti, želenosti ... K temu temeljnemu izkustvu se vedno znova vračamo, saj nas ravno čutenje in mišljenje,

ki ga ustvarja primarna družina, določa v vsem našem poznejšem ravnanju. Na osnovi temeljnih izkustev v družini bomo pozneje iskali sorodna izkustva v vseh pomembnejših odnosih v življenju. A nikoli ne pozabiti, da alkoholik ne postane vedno nekdo, ki je odraščal v družini, kjer je bil alkohol stalnica, ampak vsi tisti, ki v najstniških letih ob sebi niso imeli vodnika, ki jih je popeljal v svet odraslosti na primeren način. Vsekakor je ravno najstniško obdobje prva stopnica, ki te popelje ali v svet prekomernega pitja, ali t.i. zmernega pitja, čarobna palička je v rokah staršev.

Alenka

## KAZALO

Klub zdravljenih alkoholikov Aljažev Hrib Celje	3
Naše zgodbe	5
Moj odhod k vojakom	8
Recidiv po dolgem času	11
Pohod na stolp ljubezni	12
Občutki ob dolgotrajni bolniški odsotnosti	16
Izlet na kočevsko	18
Vožnja, ki je trajala najdlje	23
Moje otroštvo	28
Pohod na Mangart	31
Kako sva se spoznala	33
Plaža	34
Brez alkohola je lažje	35
Vrnitev v pekel	36
Kako naprej?	38
Nekaj pregovorov o vinu	40
Moja pot v Ljubljano in nazaj	42
Barbarin pohod	43
Recidiv	45
Moji dnevi v Vojniku	46
Alkoholizem in najstništvo	46